

**ОБАВЕЗЕ ОРГАНА ЈАВНЕ ВЛАСТИ И ЈАВНИХ ФУНКЦИОНЕРА У СКЛАДУ
СА ЗАКОНОМ О СПРЕЧАВАЊУ КОРУПЦИЈЕ („Службени гласник РС”, бр.
35/19, 88/19, 11/21 – аутентично тумачење, 94/21 и 14/22)**

Напомена: Ово обавештење представља извод из Закона о спречавању корупције и садржи преглед најважнијих обавеза органа јавне власти и јавних функционера.

ОБАВЕЗЕ ОРГАНА ЈАВНЕ ВЛАСТИ

Орган јавне власти је орган Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и градске општине, установа, јавно предузеће и друго правно лице чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина.

РЕГИСТАР ЈАВНИХ ФУНКЦИОНЕРА

Орган јавне власти који је изабрао, поставио или именовано јавног функционера о томе, односно о престанку јавне функције обавештава Агенцију за спречавање корупције (у даљем тексту: Агенција) у року од 15 дана од дана ступања на јавну функцију, односно престанка јавне функције.

О избору и о престанку јавне функције на коју је јавни функционер изабран непосредно од грађана, орган у који је јавни функционер изабран обавештава Агенцију у року од 15 дана од дана ступања на јавну функцију, односно престанка јавне функције.

ОБАВЕЗЕ ЈАВНИХ ФУНКЦИОНЕРА

Јавни функционер је свако изабрано, постављено или именовано лице у органу јавне власти, осим лица која су представници приватног капитала у органу управљања привредног друштва које је орган јавне власти.

Према **Аутентичном тумачењу** одредбе члана 2. став 1. тачка 3. Закона о спречавању корупције ту одредбу треба тумачити тако да се односи и примењује на лица која су непосредно бирана од стране грађана и лица које бира, поставља или именује Народна скупштина, председник Републике, Врховни касациони суд, Високи савет судства, Државно веће тужилаца, Влада Републике Србије, скупштина аутономне покрајине, влада аутономне покрајине и органи јединица локалне самоуправе.

СУКОБ ИНТЕРЕСА

Појам сукоб интереса у смислу Закона о спречавању корупције је ситуација у којој јавни функционер има приватни интерес који утиче, може да утиче или изгледа као да утиче на обављање јавне функције, док је приватни интерес било каква корист или погодност за јавног функционера или повезано лице.

Појам сукоба интереса обухвата не само ситуације у којима јавни функционер има приватни интерес који утиче или може да утиче на обављање јавне функције, већ и ситуације у којима изгледа као да његов приватни интерес утиче на обављање јавне функције, на начин на који се угрожава и занемарује јавни интерес, односно којим се јавни интерес подређује његовом приватном интересу.

ОБАВЕЗЕ У ВЕЗИ СА СУКОБОМ ИНТЕРЕСА

Јавни функционер има и обавезу обавештавања о постојању сукоба интереса.

Прописано је да је, без одлагања, а најкасније у року од пет дана (од дана сазнања за постојање сумње, односно сукоба интереса), јавни функционер дужан да обавести непосредно претпостављеног и Агенцију о сумњи у постојање сукоба интереса или о сукобу интереса који јавни функционер или са њим повезано лице има.

Агенција даје мишљење о постојању сукоба интереса у року од 15 дана од дана пријема обавештења јавног функционера, односно у року од 8 дана ако јавни функционер тражи мишљење о постојању сукоба интереса у поступку јавних набавки.

Ако Агенција утврди да постоји сукоб интереса о томе обавештава јавног функционера и орган у коме он врши јавну функцију и предлаже мере за отклањање сукоба интереса, што не искључује примену одредаба о изузећу прописаних другим законима.

КУМУЛАЦИЈА ЈАВНИХ ФУНКЦИЈА

Јавни функционер може да врши само једну јавну функцију, осим ако је Уставом, законом и другим прописом обавезан да врши више јавних функција.

Забрана вршења друге јавне функције прописана је одредбом чл. 56. Закона о спречавању корупције, на тај начин да јавни функционер не може да обавља другу јавну функцију без сагласности Агенције, због чега мора у року од осам дана од дана избора, постављења или именовања на другу јавну функцију да поднесе захтев Агенцији, уз који доставља и позитивно мишљење органа који га је изабрао, поставио или именовао на прву јавну функцију. Јавни функционер који је изабран на јавну функцију непосредно од грађана доставља позитивно мишљење надлежног радног тела органа у коме је јавни функционер.

Изузеци од забране вршења друге јавне функције су ситуације када је јавни функционер Уставом или законом обавезан да истовремено обавља две или више јавних функција.

Уколико јавни функционер врши другу јавну функцију без сагласности Агенције, односно уколико није уопште поднео захтев за сагласност, или ако после коначне одлуке директора Агенције, којом му се одбија захтев за сагласност, не поднесе оставку на неку од јавних функција, Агенција води даље поступак против јавног функционера, због тога што врши јавне функције супротно одредбама Закона и доноси решење којим констатује да му друга јавна функција престаје по сили закона.

НЕСПОЈИВОСТ ПОСЛОВА СА ВРШЕЊЕМ ЈАВНЕ ФУНКЦИЈЕ

Обавезе и забране које се односе на јавног функционера у вези са обављањем другог посла или делатности су следеће:

- уколико у тренутку ступања на јавну функцију обавља други посао или делатност да у року од 15 дана од дана ступања на јавну функцију обавести Агенцију о обављању тог посла или делатности;
- не може да обавља други посао или делатност за време вршења јавне функције која захтева рад са пуним радним временом или стални рад, осим уз сагласност Агенције; Изузетно, може да се бави научноистраживачким радом, наставном, културно-уметничком, хуманитарном и спортском делатношћу, без сагласности Агенције, ако тиме не угрожава непристрасно вршење и углед јавне функције;
- не сме да саветује правна и физичка лица о питањима у вези са јавном функцијом на којој се налази, осим ако је на то обавезан;
- кад јавна функција захтева заснивање радног односа у органу јавне власти или рад са пуним радним временом, за време вршења јавне функције, не може да оснује привредно друштво, односно јавну службу, нити да започне обављање самосталне делатности, у смислу закона којим се уређује предузетништво, нити може бити заступник или члан органа правног лица у приватној својини, нити вршити управљачка права;
- не сме да буде члан органа удружења, нити његов заступник, ако између јавне функције и чланства у органу удружења или заступања удружења постоји однос зависности или други однос који угрожава или би могао да угрози његову непристрасност или углед јавне функције или ако је законом или другим прописом

- забрањено да јавни функционер буде члан органа одређеног удружења;
- не може да користи јавне ресурсе за промоцију политичких странака, односно политичких субјеката, не може да користи јавне скупове на којима учествује и сусрете које има у својству јавног функционера, за промоцију политичких странака, односно политичких субјеката;
 - уколико има или стекне удео или акције у привредном друштву више од 3%, дужан је да у року од 30 дана од дана избора, постављења или именовања, односно стицања удела или акција, пренесе своја управљачка права у привредном друштву на правно или физичко лице, да их то лице, у своје име, а за рачун јавног функционера, врши до престанка јавне функције;
 - ако му је престала јавна функција, две године по престанку јавне функције, не може да заснује радни однос, односно пословну сарадњу са правним лицем, предузетником или међународном организацијом који обављају делатности у вези са јавном функцијом коју је јавни функционер вршио, осим по добијеној сагласности Агенције.

ПРИЈАВЉИВАЊЕ ИМОВИНЕ И ПРИХОДА

Редовно пријављивање имовине и прихода

Јавни функционер подноси, у року од 30 дана од дана избора, постављења или именовања, Агенцији извештај о својој имовини и приходима, имовини и приходима супружника или ванбрачног партнера, као и малолетне деце уколико живе у истом породичном домаћинству (у даљем тексту: Извештај), према стању на дан избора, постављења или именовања.

Јавни функционер који је по престанку јавне функције одмах поново изабран, именован или постављен на исту или другу јавну функцију, не подноси поново Извештај ако нема промене података из претходног Извештаја, али је дужан да о реизбору или избору и околности да нема промене података обавести Агенцију у року од 30 дана од дана поновног избора, постављења или именовања.

Извештај подноси и лице коме је престала јавна функција, а не врши било коју другу јавну функцију, у року од 30 дана од дана престанка јавне функције, према стању на дан престанка јавне функције.

Ванредно пријављивање имовине и прихода

Ако се имовина или приходи јавног функционера битно промене у претходној години, јавни функционер подноси Агенцији Извештај према стању на дан 31. децембра претходне године, а најкасније до истека рока за подношење годишње пореске пријаве за утврђивање пореза на доходак грађана (према важећим пореским прописима рок је 15. мај текуће године).

Битна промена постоји кад су увећани или умањени имовина или приходи који, према претходном Извештају, прелазе просечну годишњу зараду без пореза и доприноса у Републици Србији или кад је промењена структура те имовине (нпр. према подацима Републичког завода за статистику просечна годишња нето зарада за 2021. годину износила је 790.368,00 динара).

Лице коме је престала јавна функција дужно је да две године после престанка јавне функције поднесе Извештај према стању на дан 31. децембра претходне године, најкасније до истека рока за подношење годишње пореске пријаве за утврђивање пореза на доходак грађана, уколико су имовина и приходи битно промењени у односу на претходну годину.

Јавни функционери који подnose Извештај на захтев Агенције

Редовно и ванредно пријављивање имовине и прихода не примењује се на одборнике, чланове општинског и градског већа, чланове општинских и градских изборних комисија и чланове органа јавних предузећа, привредних друштава, установа и других организација чији је оснивач или члан општина, град или градска општина.

Редовно и ванредно пријављивање имовине и прихода не примењује се ни на чланове органа јавних предузећа, привредних друштава, установа и других организација чији је оснивач или члан Република Србија или аутономна покрајина, ако законом, другим прописом или актом није предвиђено да јавни функционер има право на накнаду по основу чланства.

ПОКЛОНИ

Поклон је ствар, право или услуга, дата или учињена без одговарајуће накнаде, односно корист или погодност учињена јавном функционеру или члану породице.

Јавни функционер и члан породице не сме да прими поклон у вези са вршењем јавне функције, изузев протоколарног и пригодног поклона

Протоколарни поклон је поклон који јавни функционер или члан породице прима од представника стране државе, међународне организације или страног физичког или правног лица приликом службене посете или у другим сличним приликама.

Пригодни поклон је поклон који се прима у приликама када се традиционално размењују поклони. Примљени пригодни и протоколарни поклони постају јавна својина, у складу са законом који уређује јавну својину.

Јавни функционер дужан је да у року од осам дана од дана пријема пригодног или протоколарног поклона, односно од повратка у земљу преда поклон органу јавне власти у коме је на јавној функцији, а орган јавне власти да поклон даље преда органу надлежном за поступање са стварима у јавној својини.

Изузетно, јавни функционер и члан породице имају право да задрже у својину протоколарни или пригодни поклон чија вредност не прелази 10% просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији, али тако да укупна вредност у својину задржаних поклона не пређе у календарској години износ једне просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији.

Поклон који је задржао у својину члан породице рачуна се јавном функционеру у укупну вредност поклона које је задржао у својини у календарској години.

Јавни функционер је дужан да о сваком поклону примљеном у вези са вршењем јавне функције писмено обавести орган јавне власти у коме је на јавној функцији, у року од десет дана од дана пријема поклона, односно од повратка у земљу.

Јавни функционер предаје обавештење и када је поклон примио члан породице.

УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ, ПРИВАТИЗАЦИЈЕ ИЛИ ДРУГОМ ПОСТУПКУ

Обавештавање Агенције о учешћу у поступку јавне набавке, приватизације или другом поступку чији је исход закључивање уговора са органом јавне власти

Правно лице у коме јавни функционер или члан породице, за време јавне функције и две године од њеног престанка, има удео или акције и које учествује у поступку јавне набавке или приватизације или другом поступку чији је исход закључивање уговора са органом јавне власти, другим корисником буџета или другим правним лицем у којем Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина има удео или акције, дужно је да прописано обавештење Агенцији достави у року од 15 дана од дана окончања напред наведеног поступка.

Сви изрази, појмови, именице, придеви и глаголи у овом обавештењу који су употребљени у мушком граматичком роду, односе се без дискриминације и на особе женског пола.